

Saxa Loquuntur

Bibliografisch en heuristisch overzicht

Onno van Nijf

Oude Geschiedenis, Rijksuniversiteit Groningen

o.m.van.nijf@rug.nl

Abstract

This survey offers a brief introduction to the main bibliographic and heuristic tools for the study of Greek epigraphy with links to epigraphic websites.

Keywords: Greek epigraphy, epigraphic bibliographical information, epigraphic databanks and websites

Wie zich bezighoudt met Griekse inscripties voor studie of onderzoek, of wie op reis door Griekenland of in een museum een Griekse inscriptie heeft gevonden, wil natuurlijk graag weten of en waar de tekst is gepubliceerd en waar aanvullende informatie te vinden is. In deze bijdrage wordt een kort overzicht gegeven van de belangrijkste publicaties en (online) hulpmiddelen voor de Griekse epigrafie. De nadruk zal hierbij liggen op de epigrafie van Athene en Griekenland. Voor een uitgebreider overzicht en directe links naar de genoemde webpagina's verwijs ik graag naar de website www.saxa-loquuntur.nl, die wordt besproken in paragraaf 4.¹

1 De grote corpora

Sinds de 19^e eeuw zijn er verschillende corpora verschenen waarin de Griekse inscripties zijn samengebracht. Deze corpora zijn meestal geografisch geordend, en daarbinnen weer naar thema (decreten en andere staatsdocumenten, ere-inscripties, religieuze teksten, grafinscripties). Iedere

¹ In verband met het aanklikken en doorklikken van links wijzen we erop dat abonnees ook online toegang hebben tot alle artikelen: lampas.aup.nl

6232 (III 1705). Athenis, nunc EM 11144. *Columella marm.* Pent. a. 1,13, diam. 0,36 cum anaglypho clavis. Litt. a. 0,032 Α Μ Γ Σ. Edd. Rusopulos Eph. 1862, 80 n. 81 addita delineatione p. 76. Kumanudes 550. Inde Dittenberger¹. Denuo Conze 1798 T.385. (Michel 1804). *Ect.*

init. ΜΗΝΣΩ | ΚΡΙΤΟΔΗΜΟΥ | ΘΟΡΙΚΙΟΥ | ΘΥΓΑΤΗΡ, | ἘΑΣΚΛΗΠΙΑ-
 α. I P. ΔΟΥ | ΒΕΡΕΝΙΚΙΔΟΥ | ΓΥΝΗ.

Clavis sacerdotalis probat mulierem fuisse sacerdotem *Minervae*; Wilhelm *Ath. Mitt.* XXIII 1898, 420. Cf. n. 6398. 7356. Eius filia n. 5886 M. A. B. ΘΥΡ.

Afbeelding 1. IG II-III, 6232. Voorbeeldlemma uit *Inscriptiones Graecae*.

inscriptie vormt een lemma, met een eigen nummer. Het lemma bevat korte informatie over de vorm, vindplaats en eerdere publicaties en minimale aantekeningen. Meestal zijn die in (eenvoudig) Latijn geschreven. Als lezer heb je misschien de neiging dat te negeren, maar het kan zeker de moeite lonen om ook het lemma te raadplegen. Hier volgt een voorbeeld uit een deel van *Inscriptiones Graecae* (zie afbeelding 1).

Het lemma begint met het inscriptienummer, gevolgd door het nummer uit een eerdere IG-editie; dan de vindplaats en huidige locatie (in dit geval met het inventarisnummer uit het Epigrafisch Museum te Athene). Korte beschrijving van het monument, materiaal en afmetingen volgen, en informatie over de vorm en afmetingen van de letters. Daarna komen de eerdere edities. De afkorting *ect*(*typum*) betekent dat er een *squeeze*, dat wil zeggen een papieren afdruk, in Berlijn is.² Voorts datering en tekst (de verticale streep | geeft een regelscheiding op de steen aan), gevolgd door een kort commentaar, in dit geval een opmerking over de overledene, literatuurverwijzingen en verwijzingen naar andere relevante inscripties in IG.

Het oudere *Corpus Inscriptionum Graecarum* was een project van de Berlijnse Academie onder leiding van August Boeckh. Het verscheen in verschillende delen tussen 1828 en 1877. Het stelde zich ten doel om alle

2 Een *squeeze* (Duits: 'Abklatsch', Frans: 'estampage') is een papieren afdruk, gemaakt door een natgemaakt stuk lijmvrij papier op de steen te leggen, waarna er met een vlakke borstel op wordt geslagen totdat er een driedimensionale kopie ontstaat. Naast Berlijn zijn er grote collecties *squeezes* in het Oxford Centre for the Study of Ancient Documents (www.csad.ox.ac.uk) en in het Centre for Epigraphical and Palaeographical Studies van de Ohio State University: epigraphy.osu.edu. Alle genoemde websites zijn geraadpleegd op 22 december 2020.

Griekse inscripties van waar ook ter wereld te publiceren. De ordening is geografisch, met de christelijke inscripties in deel IV. Reeds tijdens de publicatie kwamen er (mede ten gevolge van de opkomst van systematische archeologische opgravingen in de Griekse wereld) vele nieuwe inscripties bij, die niet geïncorporeerd konden worden.

Dit leidde al voordat *CIG* voltooid was tot een nieuw initiatief van de Berlijnse Academie dat zich beperkte tot de Griekse inscripties uit Europa: de reeks *Inscriptiones Graecae*. Ook hier is de indeling geografisch:

- IG* I-III inscripties uit Attica;
- IG* IV-VI de Peloponnesos;
- IG* VII-IX centraal Griekenland;
- IG* X noordelijk Griekenland, Thracië en Scythië;
- IG* XI-XII de eilanden in de Aegeïsche Zee;
- IG* XIII Kreta;
- IG* XIV Italië en Sicilië;
- IG* XV Cyprus.

De publicatiegeschiedenis van *IG* is echter complex. Niet alle geplande delen zijn verschenen, en na een publicatiespurt aan het einde van de 19^e en het begin van de 20ste eeuw stakte de stroom. Pas de laatste decennia wordt er systematisch gewerkt aan nieuwe delen. De situatie is nog het meest complex voor de delen voor Athene en Attica, die veruit de meeste inscripties bevatten. Van de delen I-III zijn verschillende edities gepubliceerd, zodat één inscriptie wel drie verschillende *IG*-nummers kan hebben. Het gevolg is dat het soms lastig is om de weg te vinden. De verwijzingen naar de door ons gebruikte delen zijn te vinden achter dit artikel. Gelukkig zijn er verschillende hulpmiddelen (deels online) die ons hierbij van dienst kunnen zijn. Zie hiervoor paragraaf 3.

2 Andere publicaties

Veel nieuwe inscripties worden ontdekt door de grote opgravingsprojecten die sinds de 19^e eeuw in Griekenland uitgevoerd worden. De inscripties voor die sites zijn doorgaans te vinden in de opgravingspublicaties of verzamelingen. Bij een aantal van deze projecten is men zelfs overgegaan tot de uitgave van eigen epigrafische corpora. In Athene gaat het onder andere om de Amerikaanse opgravingen op de Agora die verschenen zijn in de serie *The Athenian Tribute Lists (ATL)* 1939-1953 en *The Athenian Agora* (1953 -).

De meeste van die inscripties zijn nu opgenomen in de laatste edities van *IG*. De Duitse opgravingen in Olympia hebben geleid tot de publicatie in 1896 van *Die Inschriften von Olympia (I.Olympia of IvO)* en in 2013 tot *Neue Inschriften von Olympia (I.Olympia Suppl.)*. De Franse Archeologische School is het verst: de opgravingen in Delphi hebben eerst geleid tot een publicatie in de serie *Fouilles de Delphes (FD)*, sinds 1977 worden de inscripties systematisch samengebracht in het *Corpus des Inscriptions de Delphes (CID)*. De meest interessante inscripties zijn met commentaar en vertaling te vinden in *Choix Delphes*; de inscripties van de Franse opgravingen op Delos zijn te vinden in *Inscriptions de Délos (ID)* Parijs 1926-1972. De meest interessante inscripties zijn met commentaar en vertaling te vinden in *Choix Délos I en II*. Voor een systematisch overzicht van epigrafische publicaties geordend per regio en site verwijs ik naar de *Guide de l'épigraphiste* (zie paragraaf 3).

Hiernaast zijn er diverse kleinere verzamelingen verschenen waarnaar vaak verwezen wordt:

Door ons gebruikte afkortingen	Publicatie	Opmerkingen
Syll. ³	Dittenberger, W. 1915-1924 (derde editie). <i>Sylloge inscriptionum graecarum</i> , Leipzig.	Biedt een excellente keuze uit de inscripties die bekend waren aan het begin van de vorige eeuw.
GHI of ML	Meiggs, R. en D. Lewis. 1969. <i>A Selection of Greek Historical Inscriptions to the End of the Fifth Century B.C.</i> , Oxford.	Is een mooie collectie inscripties met gezaghebbend commentaar. Deze is nu vervangen door twee kloeke delen waarin de belangrijkste teksten met commentaar en vertaling zijn opgenomen (zie hieronder).
Osborne – Rhodes, GHI	Osborne, R. en P.J. Rhodes. 2017. <i>Greek Historical Inscriptions, 478-404 B.C.</i> , Oxford.	
Rhodes – Osborne, GHI	Rhodes, P.J. en R. Osborne. 2003. <i>Greek Historical Inscriptions, 404-323 B.C.</i> , Oxford.	Voor de latere periode.
LSAG	Jeffery, L.H. 1990. <i>Local Scripts of Archaic Greece</i> , Oxford.	Biedt een mooi overzicht van de vroegste Griekse inscripties dat je kunt gebruiken samen met de website http://poinikastas.csad.ox.ac.uk/ , waar onder andere Jeffery's aantekeningen zijn te vinden.

3 Handboeken en bibliografische overzichten

Praktische inleidingen tot de Griekse epigrafie zijn onder andere:

Publicatie	Opmerkingen
Cook, B.F. 1990. <i>Griekse Inscripties</i> , Houten.	Een korte, zeer leesbare inleiding gebaseerd op de verzameling van het British Museum.
McLean, B.H. 2002. <i>An Introduction to Greek Epigraphy of the Hellenistic and Roman Periods from Alexander the Great down to the Reign of Constantine (323 B.C.-A.D. 337)</i> , Ann Arbor.	Een systematisch en technisch overzicht vooral gericht op inscripties van de latere periode, maar ook nuttig voor vroeger materiaal.
Woodhead, A.G. 1981. <i>The Study of Greek Inscriptions</i> , Cambridge.	Een klassieke korte en systematische inleiding.

De stroom aan nieuwe inscripties en publicaties met nieuwe edities of commentaar op gepubliceerde inscripties lijkt niet op te drogen, en het is niet eenvoudig om hierin je weg te vinden. Een praktisch hulpmiddel is hierbij het bibliografische werk van Bérard, F. *et al.* 2010. *Guide de l'épigraphiste. Bibliographie choisie des épigraphes antiques et médiévales*, Parijs. Dit geeft een systematisch overzicht van handboeken, publicaties per regio en stad en uitgebreide overzichten van relevante publicaties voor deelonderwerpen. Het behandelt overigens ook Latijnse inscripties. Met enige regelmaat worden supplementen gepubliceerd op internet: <https://www.antiquite.ens.fr/ressources/publications-aux-p-e-n-s/guide-de-l-epigraphiste/article/presentation>.

Essentieel voor de Griekse epigrafie zijn de grote jaarlijkse bibliografieën *SEG* en *BE. Supplementum Epigraphicum Graecum* verschijnt sinds 1923 met een onderbreking tussen 1971 en 1976. Het bevat in beginsel alle Griekse inscripties die in een bepaald jaar gepubliceerd zijn, geografisch geordend en met een kort commentaar. Ook nieuwe lezingen en relevante publicaties worden besproken. Er zijn uitstekende indexen voor namen en Griekse woorden en ook een uitgebreide thematische index. Het is het beste startpunt voor je zoektocht naar inscripties. Sinds 2009 is *SEG* ook online beschikbaar via de uitgeverij Brill. De meeste Nederlandse universiteiten hebben een abonnement.

Bulletin Épigraphique verschijnt sinds 1888 ieder jaar in de *Revue des Études Grecques (REG)*. Het signaleert per jaar alles wat op het gebied van de Griekse epigrafie is verschenen. In tegenstelling tot *SEG* worden meestal geen complete teksten gepubliceerd, maar eerder de belangrijkste passages.

De commentaren zijn echter vaak erg nuttig. Tussen 1938 en 1984 werd *BE* gepubliceerd door Louis en Jeanne Robert. Deze delen behoren tot de belangrijkste publicaties over de Griekse epigrafie van de vorige eeuw en zijn nog steeds het lezen waard. Alle delen van de Roberts en verschillende latere delen zijn ook in boekvorm gepubliceerd, maar de jaargangen zijn ook online beschikbaar (met uitzondering van de laatste vier jaar) via Persée (<https://www.persee.fr/collection/reg>). Aparte indexdelen (Griekse woorden, publicaties, Franse woorden) zijn beschikbaar.

4 Online hulpmiddelen

Voor wie geen toegang heeft tot een (universiteits)bibliotheek biedt het internet diverse manieren om toch aan de teksten te komen. Een handige gids hiervoor is de website www.saxa-loquuntur.nl, waar vele nuttige links systematisch bijeen worden gebracht. Hier vermeld ik slechts een aantal van de meest praktische en belangrijke sites.

Op de eerste plaats komt de website *Searchable Greek inscriptions* van het *Packard Humanities Institute* (PHI): epigraphy.packhum.org. Hier vind je de meeste gepubliceerde Griekse inscripties. De site biedt alleen de kale tekst, ontleend aan corpora en andere publicaties, met minimale bibliografische verwijzingen. Je kunt de site doorbladeren per regio en publicatie, maar ook zoeken op individuele woorden of letterreeksen. Een woord van waarschuwing is op zijn plaats: de site biedt geen kritische editie en er staan soms verschillende (niet altijd even goede) edities van dezelfde tekst op de site.

Sinds kort heeft het *IG*-project een eigen website, waar je niet alleen een precies overzicht vindt van de gepubliceerde delen, maar ook digitale edities en (Duitse) vertalingen van de meest recent gepubliceerde inscripties: telota.bbaw.de/ig.

Voor wie geïnteresseerd is in inscripties uit Athene is de site *Attic Inscriptions Online* (AIO) warm aanbevolen: atticinscriptions.com. Hier vind je een groot en groeiend aantal inscripties uit Athene en Attica in Engelse vertaling, met commentaar en diverse links. De site is onder andere doorzoekbaar op datum, vindplaats, inscriptietype en publicatie.

Het kan lastig zijn om erachter te komen op welke plaatsen een bepaalde inscriptie is gepubliceerd. Hiervoor heb je een concordantie nodig, waarvan er verschillende zijn. Je vindt er één in *SEG*. De meest complete online concordantie is de *Claros Concordance of Greek Inscriptions*: dgc.filol.csic.es/

claros/2claros.htm. Via deze site kun je weer doorlinken naar online versies van epigrafische publicaties wanneer deze beschikbaar zijn.

Een handig hulpmiddel is <https://www.ig.uni-muenster.de> dat een concordantie biedt voor de verschillende edities van de *IG*-delen onderling en tussen *IG* en *SEG*.

5 Afkortingen

Een laatste punt van aandacht vormen de afkortingen voor epigrafische publicaties, die soms echt lastig kunnen zijn. In de loop van de tijd zijn er verschillende systemen opgekomen. Gezaghebbende lijsten vind je voorin de delen van *SEG* en op hun website. Alternatieven zijn te vinden in de *Guide de l'épigraphiste* en op de site van de *Claros Concordance*. Recentelijk is vanuit de *Association internationale d'épigraphie grecque et latine* een nieuw voorstel gedaan: <https://www.aiegl.org/grepiabbr.html>. Het is te verwachten dat dit systeem de nieuwe standaard zal worden.

Voor het gemak van de lezer wordt hieronder een overzicht gegeven van de afkortingen die in dit themanummer zijn gebruikt (we geven alvast de nieuw te gebruiken afkortingen waar die afwijken):

Door ons gebruikte afkorting	Publicatie	Opmerkingen
BE	<i>Bulletin épigraphique in Revue des études grecques</i> (Parijs 1888 –).	Ook wel <i>Bull.</i>
CEG	Hansen, P.A. 1983-1989. <i>Carmina epigraphica graeca saeculorum VIII-V a. Chr. n.</i> , Berlijn.	Afkorting volgens nieuwe AIEGL-lijst: Hansen, CEG
CGRN	Carbon, J.M, S. Peels en V. Pirenne-Delforge. 2016-. <i>A Collection of Greek Ritual Norms</i> , Luik.	De database is te vinden op http://cgrn.ulg.ac.be .
Choix Délos I	Dürrbach, F. 1921-1923. <i>Choix d'inscriptions de Délos avec traduction et commentaire</i> , 1. <i>Textes historiques</i> , Parijs.	
Choix Délos II	Prêtre, C. en M. Brunet. 2002. <i>Nouveau choix d'inscriptions de Délos. Lois, comptes et inventaires</i> , Parijs.	
Choix Delphes	Jacquemin, A., D. Mulliez en G. Rougemont. 2012. <i>Choix d'inscriptions de Delphes, traduites et commentées</i> , Parijs.	

Door ons gebruikte afkorting	Publicatie	Opmerkingen
EAD XXX	Couilloud, M.-Th. 1974. <i>Exploration archéologique de Délos</i> , 30. <i>Les monuments funéraires de Rhénée</i> , Parijs.	Afkorting volgens nieuwe AIEGL-lijst: <i>I.Rhénée</i>
GVI	Peek, W. 1955. <i>Griechische Vers-Inschriften</i> , I, Berlijn.	Afkorting volgens nieuwe AIEGL-lijst: Peek, <i>GVI</i>
<i>I.Ankara</i>	Mitchell, S. en D. French. 2012-2019. <i>The Greek and Latin Inscriptions of Ankara (Ancyra)</i> , München.	Afkorting volgens nieuwe AIEGL-lijst: <i>I.Ancyra</i>
<i>I.Apameia und Pylai</i>	Corsten, Th. 1987. <i>Die Inschriften von Apameia (Bithynien) und Pylai</i> , Bonn.	Afkorting volgens nieuwe AIEGL-lijst: <i>I.Apameia Pylai</i> ; = IGSK 32
<i>I.Didyma</i>	Rehm, A. 1958. <i>Didyma</i> , II. <i>Die Inschriften</i> , Berlijn.	
<i>I.Ephesos</i>	Wankel, H., R. Merkelbach et al. 1979-1984. <i>Die Inschriften von Ephesos</i> , I-VII, Bonn.	= IGSK 11-17
<i>I.Magnesia</i>	Kern, O. 1900. <i>Die Inschriften von Magnesia am Maeander</i> , Berlijn.	
<i>I.Oropos</i>	Petrakos, V.C. 1997. Οι επιγραφές του Ωρωπού (Βιβλιοθήκη της εν Αθήναις αρχαιολογικής εταιρείας 170), Athene.	
<i>I.Perge</i>	Şahin, S. 1999, 2004. <i>Die Inschriften von Perge</i> , 1 en 2, Bonn.	= IGSK 54, en IGSK 61
<i>I.Priene</i>	Hiller von Gaertringen, F. 1906. <i>Inschriften von Priene</i> , Berlijn.	
<i>I.Prusias</i>	Ameling, W. 1985. <i>Die Inschriften von Prusias ad Hypium</i> , Bonn.	= IGSK 27
<i>I.Selge</i>	Nollé, J. en F. Schindler. 1991. <i>Die Inschriften von Selge</i> , Bonn.	= IGSK 37
<i>I.Stratonikeia</i>	Şahin, M.Ç. 1981-2010. <i>Die Inschriften von Stratonikeia</i> , I-II 1/2, Bonn.	= IGSK 21-22 1/2, 68
<i>I.Tralleis</i>	Poljakov, F.B. 1989. <i>Die Inschriften von Tralleis und Nysa</i> , I. <i>Die Inschriften von Tralleis</i> , Bonn.	= IGSK 36 1
<i>I.Aph2007</i>	Reynolds, J., Ch. Roueché en G. Bodard. 2007. <i>Inscriptions of Aphrodisias</i> .	Website: http://insaph.kcl.ac.uk/iaph2007 Afkorting volgens nieuwe AIEGL-lijst: <i>I.Aphrodisias 2007</i>
<i>I.Asklepieion</i>	Habicht, C. 1969. <i>Altortümer von Pergamon</i> , VIII 3. <i>Die Inschriften des Asklepieions</i> , Berlijn.	Afkorting volgens nieuwe AIEGL-lijst: <i>I.Pergamon Asklepieion</i>
IC	Guarducci, M. 1935-1950. <i>Inscriptiones Creticae</i> , I-IV, Rome.	Afkorting volgens nieuwe AIEGL-lijst: <i>I.Cret.</i>

Door ons gebruikte afkorting	Publicatie	Opmerkingen
IG	Dittenberger, W. et al. 1873 -. <i>Inscriptiones Graecae</i> , Berlijn.	Verschenen in drie edities. De tweede editie staat bekend als de <i>editio minor</i> , naar het formaat van de delen.
IG I ³	Lewis, D. et al. 1981-1998. <i>Inscriptiones Atticae Euclidis anno (403/2) anteriores</i> , 1-3, (<i>editio tertia</i>), Berlijn.	Derde editie van de inscripties uit Athene van voor 403/2 v.Chr. (het jaar dat Eukleides archont was)
IG II	Koehler, U. 1877-1895. <i>Inscriptiones Atticae Aetatis quae est inter Euclidis annum et Augusti tempora</i> , Berlijn.	Oorspronkelijk bekend als CIA (<i>Corpus Inscriptionum Atticarum</i>), sinds 1903 wordt de titel IG gevoerd.
IG II-III (ook IG II ²)	Kirchner, J. 1913-1940. <i>Inscriptiones Atticae Euclidis anno posteriores (editio altera)</i> , Berlijn.	Tweede editie van de inscripties uit Athene van 403/2 v.Chr. tot 3 ^e eeuw n.Chr.
IG II-III.5	Sironen, E. 2008. <i>Inscriptiones Atticae aetatis quae est inter Herulorum incursionem et imp. Mauricii tempora (editio altera)</i> , Berlijn.	Tweede editie van de inscripties uit Athene (3 ^e eeuw – 6 ^e eeuw)
IG II-III ³	Lambert, S.D. et al. 2012 -. <i>Inscriptiones Attica Euclidis Anno posteriores (editio tertia)</i> , Berlijn.	Derde editie (<i>editio tertia</i>) verschijnt in verschillende delen en fascikels. Voor gedetailleerd overzicht, zie saxa-loquuntur.nl.
IG III App.	Wuensch, R. 1897. <i>Inscriptiones Atticae Aetatis Romanae, Pars II Appendix inscriptionum Atticarum: Defixionum tabellae in Attica regione repertae</i> , Berlijn.	Appendix van de eerste editie bevat de vloekteksten. Deze zijn niet opgenomen in latere edities.
IG IV	Fraenkel, M. 1902. <i>Inscriptiones Graecae Aeginae, Pityonesi, Cecryphaliae, Argolidis</i> , Berlijn.	
IG IV ² .3	Sironen, E. 2016. <i>Inscriptiones Argolidis, fasc. 2: Inscriptionum Corinthiae saeculorum IV, V, VI</i> , Berlijn.	
IG V.1	Kolbe, W. 1913. <i>Inscriptiones Laconiae et Messeniae</i> , Berlijn.	
IG VII	Dittenberger, W. 1892. <i>Inscriptiones Megaridis, Oropiae, Boeotiae</i> , Berlijn.	
IG XI.4	Roussel, P. 1914. <i>Inscriptiones Deli, fasc. 4. Inscriptiones Deli liberae. Decreta, foedera, catalogi. Dedicaciones, varia</i> , Berlijn.	

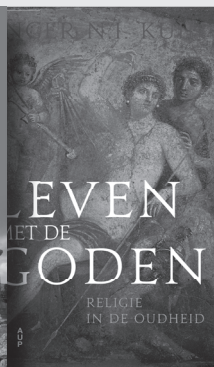
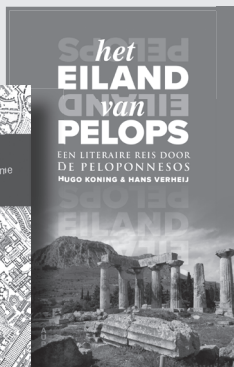
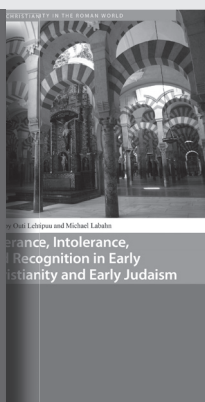
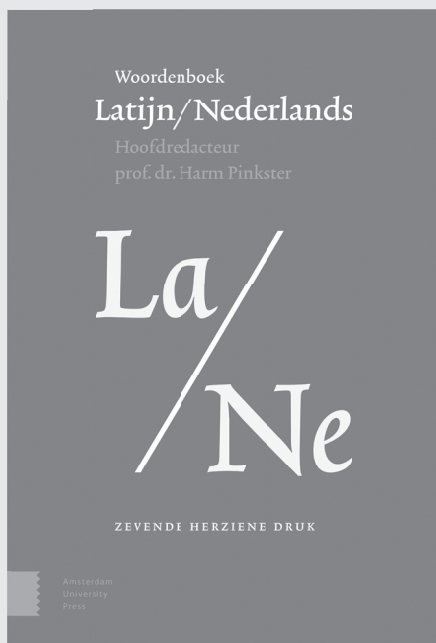
Door ons gebruikte afkorting	Publicatie	Opmerkingen
IG XII.1	Hiller von Gaertringen, F. 1895. <i>Inscriptiones insularum maris Aegei praeter Delum</i> , fasc. 1. <i>Inscriptiones Rhodi, Chalces, Carpathi cum Saro, Casi</i> , Berlijn.	
IG XII.3	Hiller von Gaertringen, F. 1898. <i>Inscriptiones insularum maris Aegei praeter Delum</i> , fasc. 3. <i>Inscriptiones Symes, Teuthlussae, Teli, Nisyri, Astypalaea, Anaphes, Therae</i> , Berlijn.	
IG XII.4.1	Bosnakis, D. et al. 2010. <i>Inscriptiones insularum maris Aegei praeter Delum</i> , fasc. 1, Pars I. <i>Inscriptiones Coi insulae: Decreta, epistulae, edicta, tituli sacri</i> , Berlijn.	
IG XII.9	Ziebarth, E. 1915. <i>Inscriptiones insularum maris Aegei praeter Delum</i> , fasc. 9. <i>Inscriptiones Euboeae insulae</i> , Berlijn.	
IG XII Supp.	Hiller von Gaertringen, F. 1939. <i>Inscriptiones insularum maris Aegei praeter Delum</i> , Berlijn.	
IGAA	Jeffery, L.H. 1962. 'The inscribed gravestones of archaic Attica', in J. Bennet en P. Liddel (eds), <i>Annual of the British School at Athens</i> 57, 115-153.	
IGSK	Nollé, J. en F. Schindler. 1991. <i>Inschriften griechischer Städte aus Kleinasien</i> , Bonn.	
LSAG	Jeffery, L.H. 1990. <i>Local Scripts of Archaic Greece</i> , Oxford.	Digitale versie via search%20inscriptions%20LSAG">http://poinikastas.csad.ox.ac.uk/> search inscriptions > LSAG reference.
LSAM	Sokolowski, F. 1955. <i>Lois sacrées de l'Asie Mineure</i> , Parijs.	
LGS	Prott, H. von en L. Ziehen. 1896, 1906. <i>Leges Graecorum Sacrae 1-2 et titulis collectae</i> , Leipzig.	
LSCG	Sokolowski, F. 1969. <i>Lois sacrées des cités grecques</i> , Parijs.	
LSS	Sokolowski, F. 1962. <i>Lois sacrées des cités grecques. Supplément</i> , Parijs.	Afkorting volgens nieuwe AIEGL-lijst: LSCG Suppl.
Milet 1.3	Rehm, A. 1914. <i>Milet 1 3. Das Delphinion in Milet</i> , Berlijn.	Afkorting volgens nieuwe AIEGL-lijst: <i>I.Delphinion</i>
NGSL	Lupu, E. 2005 (tweede editie met postscript 2009). <i>Greek Sacred Law. A collection of new documents</i> , Leiden.	Afkorting volgens nieuwe AIEGL-lijst: Lupu, <i>Greek Sacred Law</i> ²

Door ons gebruikte afkorting	Publicatie	Opmerkingen
Osborne – Rhodes, GHI	Osborne, R. en P.J. Rhodes. 2017. <i>Greek Historical Inscriptions, 478-404 B.C.</i> , Oxford.	
Rhodes – Osborne, GHI	Rhodes, P.J. en. R. Osborne. 2003. <i>Greek Historical Inscriptions, 404-323 B.C.</i> , Oxford.	
SEG	Woodhead, G. 1923-. <i>Supplementum Epigraphicum Graecum</i> , Leiden.	
SGDI	Collitz, H. en F. Bechtel. 1884-1915. <i>Sammlung der griechischen Dialekt-Inschriften</i> , Göttingen.	
Syll. ³	Dittenberger, W. 1915-1924 (derde editie). <i>Sylloge inscriptionum graecarum</i> , Leipzig.	
TAM	<i>Tituli Asiae Minoris</i> (Wenen 1901 -).	
TAM II	Kalinka, E. 1920-1944 <i>Tituli Lyciae linguis Graeca et Latina conscripti</i> , 1, 2, 3, Wenen.	
TAM III.1	Heberdey, R. 1941. <i>Tituli Pisidiae linguis Graeca et Latina conscripti</i> , 1 <i>Tituli Termessi et agri Termessensis</i> , Wenen.	
TAM V.1	Herrmann, P. 1981. <i>Tituli Lydiae linguis Graeca et Latina conscripti</i> , 1. <i>Regio septentrionalis ad Orientem vergens</i> , Wenen.	

Over de auteur

Onno van Nijf is hoogleraar Oude Geschiedenis aan de Rijksuniversiteit Groningen. Zijn interesses gaan uit naar de culturele en politieke geschiedenis van de Griekse wereld in de hellenistische periode, mediterrane connectiviteit, sport en festivals en Griekse epigrafie.

Maak kennis met Amsterdam University Press

A
U
P

op www.aup.nl